

о. Мирон Бендик, ректор ДДС

Такими словами коляди ми оспівуємо славне Різдво нашого Господа Ісуса Христа. І це справді чудо – Бог предвічний народився, невмістимий Син Божий умістився в тільце маленької дитини, Всесильний став безпомічним і безпорадним, Творець став творінням. Це найбільше у світі чудо, розпочавшись у Різдві, не закінчилося по вознесенні Господньому до неба.

Бо коли Син Божий зійшов на землю, то неба не залишив, а вознісшись до неба, не залишив землі: «Не залишу вас сиротами... Ось Я з вами по всі дні аж до кінця віку» (Мт 28, 20). Щороку святкуючи Різдво, ми знову і знову усвідомлюємо собі Його близькість і дружню підтримку, яка називається Божим Провидінням.

Господь учинив для нас такі, здавалося б, неможливі речі, аби виявилася сила Його любові до нас (чоловіколюб'я), котра «ніколи не минає» (див. I Кр 13, 8). Його любов у воплощенні перемагає нашу відчуженість, на Голготі перемагає наші гріхи, а воскресінням – нашу смертність. І тим учиняє чудо спасіння для кожного з нас. Підтвердженням цього були чисельні чуда, вчинені Ним на землі – «сліпі бачать і криві ходять, прокажені очищують і глухі чують, мертві воскресають і вбогим проповідується добра новина» (Мт 11, 5-6). Спасіння Христос дарує кожній людині, бо ми всі – діти Божі, і за кожного Він без вагань віддав Своє життя.

Однак чудо спасіння не відбувається без нашої співучасті і згоди. У разі неприйняття цього Божого дару ми ризикуємо втратити спасіння. І тоді навіть Бог нас не спасе без нашої згоди. Не тому, що не може, а тому, що ми цього не захочемо. У чуді вільне Боже дарування входить у взаємодію з нашою особистою свободою.

Що може завадити чуду нашого спасіння, тобто нашого щастя? Як не дивно, ми самі. Часто у Святому Письмі Христос питає в людей, котрі прийшли просити про чудо (одужання, зцілення, воскресіння): «Чи віруєш, що Я можу тобі це зробити?» (Мт 9, 28). Якщо люди не вірили, чуда не було: «І не зробив там (у Назареті) багато чудес через їхню невіру» (Мт 13, 58).

Що характерно, Христос питає не про віру в чудо, а про віру в Бога. Віра людини в «щось» є марновірством, адекватна ж віра є вірою в «Когось». Вірою особа людини дає позитивну відповідь Особі Бога, каже Богові «так». Своім «так» людина вільно дозволяє Богові спасти її. Віра вносить у людське життя реальну можливість стати щасливою,

спастися від своїх нещасть, найбільшим із яких є її гріхи. Віра докорінно змінює наш життєвий статус – від раба гріха до вільної людини Божої. І тому найбільше Боже чудо на землі – це преображення грішника в праведника.

Людина невіруюча на чуда реагує безособово: бачить у них то якесь надприродне явище, то сенсаційний факт, то феномен, який із часом задовільно пояснять науковці, то махінації церковників задля отримання прибутків або навіть як прояви окупації нашої планети інопланетянами...

Іноді люди так хочуть чуда для себе, що шукають цілителів, магів, екстрасенсів вважаючи, що ті володіють таємними, езотеричними технологіями виготовлення чудес. Їм люди ладні платити величезні гроші за «послуги», за те, аби «щось» у них змінилося на краще (здоров'я, кар'єра, обставини, сімейний чи суспільний статус). Однак їхня кардинальна помилка у тому, що, прагнучи змінити свої зовнішні обставини, вони не бажають внутрішньо змінити себе. Тобто прагнучи здоров'я тіла чи психіки, вони не прагнуть здоров'я своєї особи, яке полягає у звільненні від гріха.

Без розв'язки цієї головної проблеми ми марнуємо час на проблеми другорядні і боремося не з причинами наших негараздів, а з наслідками. Часто люди намагаються поправити власне здоров'я чи відновити сили, аби грішити вдвічі чи втричі більше, ніж раніше. Пияки більше питимуть, злодії – крастимуть, кілери – убиватимуть. Чи про таке «чудо» йдеться? Коли Ісус Христос повертає зір сліпонародженому, то застерігає: «Оце ти видужав, не гріши ж більше, щоб що гірше тобі не сталося» (Йо 5 14). Тобто людині гіршає насамперед через гріхи, і доки вона в них перебуватиме, марно сподіватися на краще. Гріхи ж із людини не зніме жодна інша людина, крім Бога.

Коли сучасники Ісуса почули від Нього слова, звернені до розслабленого: «Бадьорися, сину, твої гріхи відпускаються» (Мт 9, 2), то занепокоїлись і навіть обурились: «Хто може прощати гріхи, крім одного Бога?» (Мк 2, 7). Бо жодна людина ані сама не в змозі позбутися гріхів, ані, тим більше, допомогти в цьому іншим людям. І справді: «Лікарю, зцілися сам». Тільки той лікар заслуговує довіри, хто зумів подолати особисту хворобу. Христа ж, Котрий лікував хворих, не хворіючи, і прощав грішників, Сам бувши без гріха, ми тому називаємо не тільки Цілителем, Чудотворцем чи універсальним Лікарем, а й Спасителем.

Аби чудо спасіння сталося з нами, то до віри, яка уможлиблює спасіння, потрібно додати ще й бажання, яким здійснюється ця можливість. Чи ми справді бажано задля спасіння поставити Бога на перше місце в житті, стати «побожними»? Адже таке життя буде суттєво відрізнятись від узвичаєного. Але завдяки бажанню ми можемо втілити позитивний «сценарій» нашого життя і запобігти негативному.

А що тепер нам «можна» як Божим дітям, тобто які наші можливості? – На це відповідає святий Павло: «Я можу все в Тому, Хто укріплює мене (Христі)» (Фл 4,13). Ми все можемо, бо Бог – всемогутній. А чого тепер ми будемо хотіти? – На це відповідає святий Августин: «Люби Бога і роби все, що хочеш».

Наші можливості і бажання у Богові починають збігатися. Бог відкриє перед нами можливості і перспективи, закладені Ним у кожен життєву ситуацію, а ми вірою і бажанням утілюватимемо в життя ці можливості.

Коли ми скеруємо Богом дані можливості і наші бажання на досягнення Божої слави і спасіння інших людей, то піднімемося до здатності творити чуда. Адже хто є чудотворцем? Той, хто бачить Божі можливості там, де інші люди бачать лише необхідності й обмеження, а то й приреченість. Почують такі далекі від Бога і тому

недовірливі Богові люди діагноз про свою невиліковну хворобу – і сприймають його як вирок смерті, який виключає інші можливості.

Христос у відповідь на ці проблеми часто діяв наче неадекватно до них: приходив до невиліковних, помираючих і навіть померлих та поводив Себе настільки незвично, що деякі люди аж сміялися з Його наївності: «Устань, візьми ложе твоє й ходи» (Йо 5, 8), – так Він звелів недужому, котрий не вставав уже тридцять вісім років. «Дівча не вмерло, а спить» (Мт 9, 24), – так Він відгукнувся про померлу донечку Яіра.

Христос бачить для людей можливість здоров'я і життя, відтак реалізує цю можливість, піднімаючи з хвороби і воскрешаючи з мертвих. Тому чудо – це перемога можливості над приреченістю, свободи над необхідністю, життя над смертю, Особи Божої над природою творіння. Християнин у Господі також стає переможцем над своїми обмеженнями і водночас свідком чуда дії Божої сили, а також стає повністю реалізованою у Божих можливостях особистістю.

Відходячи до Отця у вознесінні, Христос пообіцяв чудо Свого Зновупришестя у славі, супроводжуване «воскресінням із мертвих і життям будучого віку». Здійснення цих слів виглядає нам тим більше чудом на тлі кривд, насильств, кровопролиття, характерних для нашого сьогодення.

Як це може статися без жодних для цього раціональних підстав? Неначе передбачаючи ці сумніви, Христос у земному житті й творив різні чуда. Якщо Бог став людиною (а Марія також питала, яким чином це станеться – Лк 1, 34), якщо Син Божий воскрешав померлих, зцілював недужих, заспокоював розбурхані природні стихії, то і воскресить усіх померлих, «обітре всіляку сльозу», назавжди засудить зло. Тому Його чуда, вчинені у минулому, запевнюють нас у позитивному майбутньому.

І це майбутнє не з'явиться лише завдяки Його Зновупришестю, а діє і відкривається вже тепер. В актуальне смертне наше життя Бог увів чудо майбутнього воскресіння, котре увінчається входженням у Царство Боже. Це чудо воскресіння Христа ніколи не вмирає, не закінчується. Чудо між нами. Приймаючи його вірою, вчинімо наше життя чудовим, аби й ми змогли стати його свідками, подібно до пастушків, які «"чудо, чудо", – повідають».